

Sydnärkes Utbildningsförbund
sydnarkes.utbildningsforbund@syd-
narkeutbildningar.se

2024-03-14

1 (19)

Dnr SI 2023:6847

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Alléskolan 4
med Sydnärkes Utbildningsförbund som
huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Alléskolan 2 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Alléskolan 4 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp undervisningen som bedrivs på skolenheten och i sin uppföljning också undersöka hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla varierade metoder för att regelbundet utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna så att elevernas synpunkter tas tillvara och kan bidra till utveckling av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i hög utsträckning* för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa en likvärdig betygssättning *ges i flera delar*, men utvecklingsområden finns.

- Rektorn behöver ge samtliga lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning och att regelbundet kunna samverka med andra lärare i bedömningsarbetet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **30 oktober 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens

diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:6847) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Alléskolan 4 leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning och analys

Rektorn följer upp och analyserar enhetens kunskapsresultat. I arbetet med att följa upp kunskapsresultaten är även lärare och elevhälsans personal involverade. Av inskickat underlag och intervjuer med rektorn och skolans personal framgår att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten bland annat utifrån program, årskurs, kön och förändringar över tid. Vidare framgår att uppföljningen av kunskapsresultat sker vid flera tillfällen under läsåret och på olika sätt, däribland i form av större avstämningar i samband med läsårsstart och läsårsslut men också löpande genom en relativt nyligen införd uppföljningsrutin. Rutinen har kommit till utifrån en analys som visade på en ökad skolfrånvaro bland eleverna och ett behov av att följa upp elever och elevgrupper i syfte att identifiera eventuella risker att eleverna inte uppnår målen, men också för att höja kunskapsresultaten generellt.

Uppföljningsrutinen innebär att lärarna bland annat registrerar elevernas kunskapsutveckling inför klassvisa avstämningsmöten tre gånger per termin. I dessa möten deltar mentorer och elevhälsoteamet. I samband med läsårsslut sker en samlad analys av enhetens kunskapsresultat då lärarna tillsammans går igenom avgångselevernas resultat och jämför dem med hur det har sett ut tidigare. Av intervju med lärarna framgår att de analyserar resultaten på kurs-, klass- och programnivå samt att de på ämneskonferenser särskilt går igenom resultaten i respektive ämnen. Det framgår också att analyserna av enhetens kunskapsresultat sker med särskilt fokus på kopplingen mellan kunskapsresultat och elevfrånvaro. Av intervju med elevhälsans personal framgår att även de i samband med de större uppföljningarna analyserar kunskapsresultaten utifrån sina respektive perspektiv och att de också analyserar enhetens resultat tillsammans med rektorn.

Rektorn följer till viss del upp undervisningen och hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget däri. Det framgår av inskickat underlag samt av intervjuer med

rektorn och lärarna, att rektorn har genomfört ett mindre antal strukturerade lektionsobservationer, samt att hen främst följer upp undervisningen genom medarbetarsamtal och olika mötesforum. Vid lektionsobservationer använder rektorn Skolinspektionens observationsunderlag och fokuserar särskilt på lektionsstruktur och elevernas grad av aktivitet. Rektorn följer upp lektionsobservationerna genom samtal med undervisande lärare. Medarbetarsamtalen ger rektorn insikt om hur lärarna bedriver sin undervisning och vilka förutsättningar de har att genomföra den, samt vilket kompetensutvecklingsbehov som föreligger. Även andra samtal med lärare och information som kommer via programledarna bidrar till rektorns bild av hur undervisningen fungerar. Det framgår emellertid av intervjuer med rektorn och med lärarna att rektorn inte i nämnvärd utsträckning följer upp den undervisning som bedrivs på enheten av lärare vars närmsta chef är rektorn på en annan skolenhet. Vidare framgår av intervjuer med lärare och elever att rektorn inte är frekvent närvarande i undervisningsmiljön och att arbetslagsträffarna inte är ett forum där kollegiet för regelbundna diskussioner kring undervisningen. För att följa upp undervisningen systematiskt ur elevperspektiv använder rektorn främst enkäter, som exempelvis Skolenkäten. När det gäller uppföljningen av hur lärarna arbetar med att integrera värdegrundsuppdraget i undervisningen, framgår av intervju med rektorn och med lärarna att det i närtid främst har utgått från temat sexualitet, samtycket och relationer vilket de på enheten har ett särskilt arbete kring. Forum som ger rektorn inblick i hur värdegrunden integreras i undervisningen är samma som dem rektorn följer upp undervisningen i övrigt genom, samt elevråd och klassråd.

Rektorn genomför utvecklingsinsatser och fördelar resurser utifrån en analys av skolenhetens resultat. Av inskickat material och intervju med rektorn framgår att rektorn i sin analys av kunskapsresultaten bland annat har konstaterat att det finns utmaningar när det gäller undervisningen i gymnasiegemensamma ämnen som matematik, svenska, engelska, naturkunskap, idrott och hälsa samt gymnasiearbetet, men också att det är många elever på skolenheten som nöjer sig med att uppnå betyget E i kurser. Utifrån sina analyser har rektorn bland annat infört den tidigare beskrivna avstämningsrutinen med ökat fokus på frånvarouppföljning, men också anpassat tjänstefördelningen för att det ska vara möjligt att arbeta mer flexibelt med personalresurser utifrån behov som identifieras löpande. Utmaningarna inom ämnet idrott och hälsa är skolövergripande och där sker ett utvecklingsarbete för ökad måluppfyllelse genom försteläraryupdrag. Rektorn har kopplat elevernas frånvaro till betygssättningen och sett att det är högst frånvaro i ämnet idrott och hälsa. Hen har också analyserat frånvaron och betygssättningen i ämnet i relation till elevernas upplevelse av trygghet, samt förutsättningarna för undervisningen i ämnet. På Alléskolan 4 har rektorn dessutom satsat på kompetensutveckling för personalen kring

språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i syfte att öka måluppfyllelsen. I samband med det har rektorn och personalen bland annat diskuterat olika strategier för att öka motivationen hos eleverna.

Ledning och organisation

Rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka med varandra. Granskningen visar att det finns organiserade mötesforum både inom den egna enheten och på skolövergripande nivå där samverkan mellan lärare och övrig personal sker regelbundet i uttalade syften. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsans personal framgår att flera av dessa forum syftar till att ett lärande ska ske inom kollegiet som bidrar till att utveckla undervisningen. Som exempel kan nämnas de skolövergripande ämnes- och utvecklingsgrupperna, samt kompetensutvecklingsdagar. Dessutom har rektorn organiserat för samverkan inom enheten kring programmen och eleverna, men också för ett kollegialt lärande utifrån enhetens prioriterade mål. Prioriterat mål och inriktning för enhetens interna samverkansmöten, ledda av rektorn, är ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. Exempel på skolövergripande forum är utvecklingsgrupperna som förstelärare leder. Arbetet där utvärderas varje läsår och utifrån behov som ledningen identifierar i verksamheten och önskemål från lärarna har grupper tillkommit under åren. Dock uttrycker rektorn att de många forum som finns för samverkan eventuellt innebär att utvecklingsarbetet inte når det djup och den effekt i verksamheten som är önskvärd, eftersom träffarna sker med relativt långa intervaller och den tid som finns för gemensamma möten inte räcker till. Det framgår av intervju med lärarna att den samverkan som finns kring undervisningen är något som lärarna vill utveckla men som sker på lärarnas eget initiativ, och att rektorn förutsätter att sådan samverkan sker, då hen följer upp i medarbetarsamtalet om och hur lärarna samverkar sinsemellan.

Vidare framgår av granskningen att det finns regelbunden samverkan mellan lärarna och elevhälsoteamet, genom främst de klassvisa avstämningsmöten kring elevernas kunskapsutveckling och studiesituation som tidigare nämnts, men även i det vardagliga arbetet. Elevhälsoteamet som är knutet till klasserna på samhällsprogrammet inriktning är speciellt utformad för elever med neuropsykiatriska funktionshinder, arbetar nära lärarna med bland annat överlämningar, anpassningar och utformningen av den fysiska lärmiljön. Av inskickat underlag samt av intervju med elevhälsans representanter framgår också att elevhälsopersonal är engagerade i en kompetensutvecklingsinsats för lärarna kring bemötande och konflikthantering. Vidare framgår av inskickat underlag att rektorn har utvärderat insatser på enheten när det gäller exempelvis kompetensutveckling inom ledning och stimulans, samt rutinen för elevuppföljning. I sin analys har rektorn

konstaterat att insatserna bland annat har lett till en ökad kompetens inom lärarkollegiet när det gäller arbete med elever i behov av stöd, samt att kollegiet har fått en större förståelse för skolans styrdokument och processer kring elevvärenden.

Det finns rutiner och handlingsplaner för en planerad introduktion av obehöriga lärare. Av granskningen framgår att det finns få obehöriga lärare på enheten som behöver en sådan introduktion och att de flesta lärare har arbetat på Alléskolan under flera år. Dock finns ett fåtal lärare som saknar behörighet i enstaka ämnen som de undervisar i. I intervju med lärarna och med rektorn framkommer att en av de skolövergripande utvecklingsgrupperna riktar sig till obehöriga och behöriga nyanställda lärare. Syftet med utvecklingsgruppen är att förmedla skolans rutiner och introducera administrativa system och plattformar. Obehöriga lärare som anställs får även en mentor. De får även stöttning av kollegor i ämneslag och arbetslag när det gäller planering och genomförande av undervisningen.

Jämställdhetsarbete

Rektorn leder och styr till viss del ett jämställdhetsarbete på skolenheten. Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultat och trygghets- och hälsoenkäter utifrån kön, med utgångspunkt i det skolövergripande systematiska kvalitetsarbetet och de frågeställningar som finns i underlaget som huvudmannen begär in. Av inskickat underlag och intervjuer med rektorn och personal framgår att lärare och elevhälsans personal är delaktiga i uppföljningsarbetet. I analyserna syns tydliga skillnader. Bland annat har de konstaterat att kvinnliga elever på enheten över lag når högre kunskapsresultat än manliga elever, samt att kvinnliga elever generellt mår sämre än manliga elever. Av intervju med lärare framgår att de diskussioner som lärarna har haft i samband med analysarbetet har bidragit till en ökad medvetenhet om skolans jämställdhetsuppdrag inom kollegiet och till att lärare reflekterar kring sin egen undervisningspraktik ur ett jämställdhetsperspektiv.

Rektorn följer inte upp lärarnas arbete med jämställdhet i undervisningen. Av intervjuer med rektorn och med skolans personal framgår att rektorn inte följer upp hur lärarna synliggör jämställdhetsfrågor eller hur de arbetar för att alla elever oavsett kön ska ha samma förutsättningar att lära och utvecklas. Det framgår också att det inom personalgruppen finns en gemensam bild av att jämställdhetsarbetet integreras som en naturlig del av undervisningen i och med värdegrundsarbetet, samt att lärare och elever är medvetna om olika jämställdhetsaspekter. Kollegiet har emellertid inte arbetat med skolans jämställdhetsuppdrag tillsammans utifrån rektorns initiativ även om vissa arbetsgrupper, som exempelvis ämneslaget i idrott och hälsa, har ett uttalat utvecklingsuppdrag från skolledningen kopplat till övergripande analyser av kunskapsresultat ur ett jämställdhetsperspektiv. Arbetet har initierats utifrån att de på

skolnivå konstaterade skillnader mellan kvinnliga och manliga elevers förutsättningar att ta till sig undervisningen och att nå målen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp undervisningen som bedrivs på skolenheten och i sin uppföljning också undersöka hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn endast i viss utsträckning följer upp hur undervisningen bedrivs på skolan och hur lärarna arbetar med att integrera värdegrundsuppdraget i undervisningen. Genom en mer systematisk uppföljning kan rektorn få ett bredare underlag i arbetet med att identifiera utvecklingsbehov.

Enligt 4 kap. 4 § skollagen har rektorn ansvar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s. 28-29) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att det är viktigt att rektorn följer upp hur arbetssätt och metoder i undervisningen påverkar elevers lärande och utveckling. Personalen behöver få återkoppling på sin undervisning från rektorn samt från kollegor.

Av Gy 11, avsnitt 1 framgår att gymnasieskolans uppdrag är att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna ska tillägna sig och utveckla kunskaper. Dessutom ska den främja och förankra grundläggande värden, främja elevernas lärande och förbereda dem för att arbeta och verka i samhället.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn systematiskt följer upp undervisningen som bedrivs på skolenheten och hur lärarna arbetar med att integrera värdegrundsuppdraget däri. Det inkluderar såväl den undervisning som bedrivs av lärare som har rektorn som närmaste chef, som den undervisning som bedrivs av lärare med anställning på en annan skolenhet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är till viss del strukturerad och varierad, men lärarna arbetar i olika stor utsträckning och på olika sätt med att tydliggöra mål och syfte med undervisningen. Av intervjuer med lärare och elever samt av observationer framgår att undervisningen följer en för eleverna känd struktur, har ett logiskt flöde och grundar sig i läroplanen och i programmålen. Vidare framgår att lärarna är olika tydliga gentemot eleverna när det gäller att förmedla syfte, mål och planering. Det är vanligt att lärarna tar upp syfte och mål med kurserna genom att gå igenom och hänvisa till centralt innehåll och kursmål vid kursstart. Dock är det inte lika vanligt att de pratar om programmålen. En del lärare återkommer löpande till kursmål, betygskriterier och planering, samt bryter ner målen för att informera om hur de relaterar till olika arbetsområden och moment. I vissa ämneslag arbetar lärarna fram en övergripande planering tillsammans, som var och en sedan anpassar till respektive undervisningsgrupp. Lärarna skapar struktur för eleverna exempelvis genom att skriva information om lektionstid, innehåll och olika moment på tavlan inför lektionsstart som de sedan går igenom muntligt. De refererar till tidigare undervisningstillfällen för att sätta lektionen i ett sammanhang och sammanfattar innehåll och fångar upp elevernas frågor innan lektionen avslutas. Vidare framgår att en av skolans förstelärargrupper har utarbetat en gemensam struktur för skolans lärplattform, vilket bidrar till tydlighet och förutsägbarhet utanför den fysiska undervisningsmiljön. Undervisningen innehåller både teoretiska och praktiska inslag och eleverna får möta en variation av arbetssätt och arbetsformer såväl under lektionerna som under skoldagen. Emellertid visar granskningen att lärarna varierar undervisningen i olika utsträckning.

Lärarna arbetar aktivt för att motivera eleverna och stötta deras lärande och kunskapsutveckling. Det framgår av intervjuer med lärare och elever samt av observationer att lärarna bekräftar eleverna, uppmuntrar dem att ta sig an uppgifter, att

komma vidare och att utveckla sina resonemang. Lärarna förklarar på olika sätt, visualiserar och resonerar med eleverna. Det sker både i helgrupp, i mindre gruppkonstellationer och individuellt. Lärarna fångar elevernas engagemang och skapar motivation genom att identifiera elevernas intressen och införliva dem i undervisningen, genom att förklara och berätta utifrån tydliga exempel, men också genom att själva visa stort engagemang för ämnet och undervisningens innehåll. Eleverna berättar att de ofta får återkoppling kring hur det går i kurserna och att de blir motiverade av lärarnas muntliga och skriftliga kommentarer.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt till elevernas förutsättningar. Lärarna arbetar med olika metoder för att identifiera vilka behov som finns i respektive elevgrupp och att elevhälsans professioner stöttar lärarna i arbetet med anpassningar i undervisningen. Bland annat genomför de diagnostiska prov i matematik och engelska på enheten och arbetar med överlämningar i samband med att det kommer nya elever. Dessutom sker en kontinuerlig uppföljning av kunskapsutvecklingen och frånvaron i respektive elevgrupp, som bidrar till information om vilka eventuella behov som finns. Av observationer och samtliga intervjuer framgår att lärarna utifrån identifierade behov anpassar undervisningen både på grupp- och individnivå genom att exempelvis erbjuda olika läromedel och material, att bryta ner uppgifter eller skapa uppgifter som utmanar eleverna på olika nivåer eller att låta elever arbeta i snabbare takt och redovisa på olika sätt. Det framgår av intervjun med representanter för elevhälsan att specialpedagogerna på eget initiativ informerar eleverna i år 1 om digitala verktyg och att det utifrån diskussioner kring enskilda elevers utmaningar kan utmynna i nya strategier för anpassningar på gruppnivå som kan verka främjande och förebyggande.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Eleverna får möjlighet att ta ansvar för och reflektera över sitt eget lärande och lärarna ger eleverna möjlighet att reflektera över frågeställningar utan ett givet svar. Av intervjuer med lärare och elever, samt av observationer, framgår att undervisningen innehåller inslag där eleverna får utmana sina föreställningar i diskussion med andra och att lärarna ställer frågor till eleverna som gör att de får möjlighet att resonera kring olika lösningar och alternativa ställningstaganden i olika frågor. Det kan exempelvis vara hur de ska ta sig an en viss uppgift och vilka konsekvenser olika val och ageranden skulle kunna få. Information om sin kunskapsutveckling och möjlighet att ta ansvar för sitt lärande får eleverna kontinuerligt i undervisningssituationerna genom muntlig och skriftlig återkoppling från lärarna, men även genom dokumentation som

lärarna gör i lärplattformen, samt under utvecklingssamtal och enskilda avstämningar mellan lärare och elev.

Det skiljer sig åt mellan lärarna i vilken grad de ger eleverna möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever, samt av observationer, framgår att det varierar mellan lärare på vilket sätt och i vilken omfattning de utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Det finns lärare som i hög grad involverar eleverna i planering av kurser och lektioner och det finns de som inte i nämnvärd utsträckning inhämtar elevernas synpunkter och låter den påverka planeringen. Exempel på strategier som lärarna använder för att inhämta elevernas synpunkter inför planering av undervisningen är att låta eleverna skriva ner mål och förväntningar inför en kurs och sedan följa upp det senare under kursen och att utvärdera efter enskilda moment, halvvägs in i en kurs eller i slutet av kurser. Exempel på sådant som eleverna får vara med och påverka är examinationsformer, tidsplan och hur vissa moment ska utföras. Det framgår emellertid av elevintervjuer att det finns elever som inte har varit med om att utvärdera undervisningen på ett sätt som har synliggjorts för dem, men att eleverna har en tilltro till att lärarna skulle ta tillvara på deras synpunkter om de framförde dem.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla varierade metoder för att regelbundet utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna så att elevernas synpunkter tas tillvara och kan bidra till utveckling av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att graden av elevernas delaktighet i utvärdering av undervisningen varierar mellan olika lärare. Det finns lärare som saknar ett kontinuerligt arbete med att ge eleverna möjligheter till reellt inflytande på undervisningen. Även i de fall lärarna har metoder för att ta tillvara på elevernas intressen och synpunkter är det inte alltid tydligt för eleverna på vilket sätt det sker.

Av 4 kap. 9 § i skollagen (2010:800) framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Elevernas och deras sammanslutningars arbete med inflytandefrågor ska även i övrigt stödjas och underlättas.

Av Gy 11, avsnitt 2.3 framgår att lärare ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att undervisningen utvecklas så att lärarna under medvetna och varierade former återkommande utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Lärarna kan kontinuerligt i kollegiet föra gemensamma diskussioner om vad elevernas inflytande över undervisningen kan innebära i olika ämnen och kurser och vilka förutsättningar som eleverna behöver för att ha möjlighet att utöva reellt inflytande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolan arbetar i *hög utsträckning* för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Studiero

Personalen arbetar för att skapa och bibehålla studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Granskningen visar att det på enheten pågår ett främjande och förebyggande arbete kring studiero och att det generellt råder god studiero på enheten. Elevernas uppfattning om studiero kartläggs bland annat genom flertalet enkäter. Av inskickat underlag och intervjuer med personal framgår att det finns tydliga rutiner för att ta emot nya elever och skapa grupper, vilket möjliggör att betydelsefull information om elevers och grupper behov kan nå lärarna. Utifrån sådan information arbetar lärarna och övrig personal för att skapa gynnsamma förhållanden för att upprätthålla studiero. Vidare framgår att lärarna har tagit upp och diskuterat innebörden av begreppet studiero med eleverna. Dock framgår av elevintervjuer att det är olika mellan olika klasser när det gäller hur delaktiga eleverna har fått vara i diskussioner kring och revidering av skolans ordningsregler. För att skapa studiero arbetar lärarna med olika strategier. Exempelvis kan elever vid behov få sitta med sitt skolarbete på andra plater än i klassrummet under lektionerna. Sådana platser kan till exempel vara i skolbiblioteket eller i grupprum. Lärarna säger också till elever som stör. Även metoder för att skapa struktur för undervisningen syftar till att skapa och upprätta studiero. Enligt eleverna är det emellertid ovanligt att lärare behöver säga till på grund av bristande studiero och eleverna känner sig trygga med att säga till andra elever om de skulle uppleva att de blir störda. Frågan om studiero är något som personalen diskuterar i olika

forum i verksamheten, från lärarnivå till huvudmannanivå. I sådana forum har bland annat lärares befogenheter kring störande elektronisk utrustning varit föremål för diskussion. Inom den egna enheten har personalen bland annat diskuterat gemensamma ordningsregler och kommit överens om att införskaffa förvaringslådor för mobiltelefoner.

Trygghet

Det finns ett förebyggande och åtgärdande arbete med att skapa trygghet som bygger på en analys av hur tryggheten påverkar lärandet. Arbetet med trygghet har sin grund i uppföljningar av elevernas upplevelser av trygghet genom exempelvis enkäter, hälsosamtal och utvecklingssamtal. Enkäterna omfattar även frågor om kränkningar och trygghet på nätet. Resultaten visar att eleverna generellt känner sig trygga, men att det finns platser på skolans område där elever upplever otrygghet. Det är en bild som även framkommer av Skolinspektionens elevintervjuer. Trygghetsarbetet på skolenheten är starkt sammanlänkat med det skolövergripande trygghetsarbetet, som bland annat drivs av en trygghetsgrupp och en förstelärargrupp. Vidare framgår att personalen på enheten diskuterar gemensamma förhållningssätt till elevgrupperna inom programmen. Av intervju med elevhälsans representanter framgår dessutom att uppföljningen av elevernas närvaro är en del av trygghetsarbetet, då det bland annat omfattar en kartläggning av om frånvaron är relaterad till elevernas upplevelse av trygghet eller ej. Närvarouppföljningarna är ett av rektorn prioriterat område och ingår de regelbundna klassavstämningarna där närvaro, kunskapsresultat och sociala faktorer sammanställs och analyseras parallellt. Även den rutin för mottagandet av nya elever, som tidigare nämnts, är en viktig del i trygghetsarbetet, liksom gemensamma aktivitetsdagar och teambuildingaktiviteter. Åtgärder utifrån analyser av elevernas upplevelse av trygghet är exempelvis att öka vuxennärvaron i lokalerna, samt att hålla skolbyggnaderna låsta för utomstående. På skolan finns även elevskyddsombud som deltar i arbetsmiljöronder. Av inskickat underlag och intervju med elevhälsan framgår också att det pågår en kompetensutvecklingsinsats kring bemötande och konflikthantering, utifrån att personalen på enheten har känt av en ökad oro och otrygghet på skolövergripande nivå och efterfrågat det.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa en likvärdig betygssättning ges i *flera delar*.

Diskussion och analys av betyg

Rektorn analyserar eventuella avvikelser mellan betyg i olika ämnen, kurser och program, samt mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Dessutom för rektorn diskussioner med betygssättande lärare utifrån analyserna. Av insänt material och intervjuer med rektorn och med lärarna framgår att rektorn ger lärarna i uppdrag att under så kallade betygskonferenser analysera betygen utifrån frågeställningar som beslutas i verksamhetsledningen. Rektorn har konstaterat att ämnena naturkunskap, moderna språk, matematik och idrott och hälsa avviker negativt genom en högre andel F än andra kurser. Rektorn har diskuterat betygssättningen och bakomliggande orsaker med lärare. Av kvalitetsplanen framgår att rektorn och lärarna i en analys av betygssättningen har kommit fram till att lärarnas betygssättning är rättvisande, men att undervisningen skulle kunna utvecklas för att bättre passa vissa grupper.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning, med undantag för enstaka lärare som är ensamma om att undervisa i ett ämne. Granskningen visar att lärarna deltar i flera olika forum för samverkan där de diskuterar bedömningar och betygssättning med andra lärare. Av inskickat underlag och av intervjuer med rektorn och med lärarna, framgår att samverkan när det gäller bedömningsarbetet främst sker inom de skolövergripande ämneslagen. Sambedömning sker av de nationella proven, men rektorn känner inte till hur lärarna arbetar med eventuell sambedömning i ämnen där det inte finns nationella prov. Emellertid uppger lärarna att de diskuterar betygssättning med sina kollegor, även om de inte alltid har undervisning i samma kurser. Det råder dock oklarhet om i vilken omfattning Skolverkets bedömningsstöd används i de kurser där det är möjligt, men av intervju med rektorn framgår att lärarna har tillgång till bedömningsstödet och får inloggningsuppgifter utskickade. När det gäller lärare som är ensamma om att undervisa i ett ämne på enheten, och på skolan som helhet, finns för närvarande ingen samverkan med externa

lärare eller annan skolenhet. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och med lärarna att det inte har framkommit några önskemål om ytterligare, eller annan typ av, samverkan kring arbetet med bedömning och betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning och att regelbundet kunna samverka med andra lärare i bedömningsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att alla lärare inte har tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg och bedömningar genom samverkan och diskussioner med ämnesbehöriga kollegor.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Vidare anges i 3 kap. 14 § skollagen att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:417, s. 23) med kommentarer om betyg och prövning, framgår bland annat att sambedömning bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen kan gå till. Det går att förbättra såväl utformningen av bedömningssituationer som bedömningen av olika underlag genom att föra professionella samtal. Sådana samtal kan ha både formativa och summativa syften. Lärare kan tillsammans analysera olika underlag och hur eleverna ger uttryck för sin förståelse av ämnesinnehållet. Detta visar vad undervisningen kan behöva fokusera på eller fördjupa för att möta de utvecklingsbehov som identifieras. Lärare kan även diskutera hur olika underlag kan värderas i förhållande till ämnets eller kursens syfte, det centrala innehållet, betygskriterierna och den undervisning som har bedrivits. Lärare kan nå samsyn när de analyserar och diskuterar elevprestationer, men ändå göra olika värderingar av dem, till exempel beroende på hur undervisningen utformats.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att vidta åtgärder för att främja en likvärdig bedömning och betygssättning. Rektorn behöver skapa rutiner för hur samtliga lärares arbete med att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning ska genomföras. Vidare bör rektorn planera för vilken styrning och ledning som behövs för arbetet, hur organisationen behöver vara utformad för att stödja arbetet, samt hur en upp-

följning av arbetet kommer att genomföras. Arbetet med att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning kan med fördel genomföras tillsammans med andra skolenheter.

På Skolinspektionens vägnar

X Anders Berggren

Anders Berggren
Beslutsfattare
Signerat av: Anders Berggren

X Maria B. Stiegsdotter

Maria B. Stiegsdotter
Föredragande
Signerat av: Maria Björkenborn Stiegsdotter

I handläggningen av ärendet har även utredarna Therése Tuneck och Malin Lundquist.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med representanter för enhetens två elevhälsoteam.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 4-7 december 2023. Besöket genomfördes av Maria B. Stiegsdotter, Therése Tunek och Malin Lundquist.

Alléskolan 4 är en av sju skolenheter på Alléskolan. Huvudman är Sydnärkes Utbildningsförbund som erbjuder gymnasieskola, anpassad gymnasieskolaskola och vuxenutbildning till invånare i Askersund-, Hallsberg- och Laxå kommun. På Alléskolan 4 har estetiska programmet, humanistiska programmet och samhällsvetenskapliga programmet ingått i en planerad kvalitetsgranskning. På skolenheten får cirka 180 elever fördelade över 3 år. Skolenheten leds av en rektor.